

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:2224

av Patrik Engström m.fl. (S)

Åtgärder mot mobbning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda hur skolor kan bli bättre på att förhindra och stoppa mobbning och kränkningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De allra flesta kan skriva under på att Sveriges skolor ska stå för nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling. Lagstiftningen ställer tydliga och höga krav på att skolan ska vara en trygg plats för alla barn och unga. Tyvärr visar flera utredningar och rapporter att så inte alltid är fallet.

I organisationen Friends rapport för 2017 som är baserad på data från Friends kartläggningstjänst har 43 337 barn och unga svarat på frågor om mobbning och kränkningar. 10 % av eleverna i åk 3–6 och 6 % av eleverna i åk 6–9 uppger att de har blivit utsatta för mobbning det senaste året. I de flesta fall säger eleverna att kränkningarna har upphört inom några veckor, men 4 % av alla elever på mellan- och högstadiet anger att de har blivit utsatta för mobbning i flera månader eller längre. Det innebär att en elev i varje klass utsätts för mobbning i minst ett par månader. Att vara utsatt för mobbning kan vara förödande. Det kan exempelvis leda till låg självkänsla, oro, ångest, depressioner och självmordstankar. Barn som är utsatta under en längre tid upplever dessutom en lägre känsla av sammanhang och meningsfullhet och löper större risk att hamna i utanförskap. Det är viktigt att dessa situationer uppmärksammas och åtgärdas omedelbart och så att de inblandade barnen får hjälp och stöd att hantera sin utsatthet. Elever som varit utsatta för mobbning lider i högre grad av psykisk ohälsa än elever som inte blivit utsatta för mobbning. När mobbningen upphör förbättras situationen för de utsatta eleverna men de kommer aldrig att må lika bra och ha samma relation till de vuxna som de som inte blivit mobbade. Mobbning sätter spår i såväl hälsa som förtroende långt efter det att mobbningen slutat.

Skolinspektionen tog under 2016 emot 4 792 anmälningar, vilket är en ökning med 19 procent jämfört med 2015. Antalet anmälningar har ökat de senaste åren och

ökningen fortsätter 2016. Anmälningarna handlar framförallt om kränkande behandling och att elever inte fått det stöd de har rätt till. Av de 1 295 anmälningar gällande kränkande behandling från andra elever som beslutades under 2016 konstaterades brister i 586 fallanmälningar. Av de 774 anmälningar gällande kränkande behandling från skolpersonal som beslutades under 2016 konstaterades brister i 150 fall.

Skolinspektionen kan också konstatera brister i skolornas arbete gällande kränkande behandling på två övriga punkter. Skolor kan ha brister gällande planen för kränkande behandling som ska vägleda skolan i deras förebyggande arbete. Skolor kan även ha brustit i den anmälningsskyldighet som finns för personal till rektor och från rektor till huvudman att, vid kännedom om kränkande behandling, rapportera detta vidare så att rektor och huvudman själva utreder vad som har inträffat. I 209 ärenden ansågs skolor ha brustit i anmälningsskyldigheten under 2016, medan 19 skolor hade brister gällande sin plan för kränkande behandling.

Det här visar, tyvärr, att trots en tydlig lagstiftning behöver det göras mer för att motverka kränkande behandling och mobbning i skolan. Vi vuxna har ett ansvar för att barn och unga inte ska tvingas gå igenom skolan med ångest, stress och ensamhet. Därför är det angeläget att regeringen bör överväga att utreda hur skolor kan bli bättre på att förhindra och stoppa mobbing och kränkningar samt se över möjligheten om det finns behov av att skärpa lagen om skolors skyldighet att agera mot mobbing så att skolor blir skyldiga att få stopp på mobbingen inom en viss tidsperiod och att skolan annars kan krävas på skadestånd. Det skulle öka trycket incitamentet för på exempelvis de skolor som saknar plan mot kränkande behandling om det får ekonomiska konsekvenser.

Patrik Engström (S)

Marie Olsson (S)

Maria Strömkvist (S)